

ДО: ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ
ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА
ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“
В СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“, ГГФ
ПРОФ. Д-Р НЕЛИ ХРИСТОВА

СТ А Н О В И Щ Е

От проф. д-р Марияна Николова,

Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН, Департамент
„География“, секция „Географски информационни системи“

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално
направление 4.4. Науки за Земята (Биогеография и география на почвите)

Становището е написано в съответствие със Закона за развитие на академичния състав
в Р България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото приложение и Правилника за
условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични
длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“, в изпълнение на решение на Научно жури
(Протокол 1), назначено със Заповед РД 38-177/30.04.2020 г. на Ректора на СУ „Св.
Климент Охридски“.

Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор“ в Геолого-
географския факултет (ГГФ) на СУ „Св. Климент Охридски“ е обявен в ДВ бр.
13/03.02.2020 г. и публикуван на сайта на университета. Необходимостта от заемането
на тази длъжност е заявена от катедра „Ландшафтна екология и опазване на природната
среда“ при ГГФ. Доцент д-р Асен Иванов Асенов е единствен кандидат в конкурса.
Представените от него документи напълно съответстват на условията на конкурса,
определени от чл. 29, т. 1 и т. 2 от ЗРАСРБ, на чл. 60, т. 1 и т. 2 от ППЗРАСРБ и чл. 114
(1) т. 5 и 6 от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и
заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“.

Информация за кандидата в конкурса

Доц. д-р Асен Асенов е преподавател в ГГФ при СУ „Св. Климент Охридски“ от
01.02.1986 г., след като се дипломира в ГГФ през 1985г. През периода от 1986 до 2012г.
работи като асистент, старши асистент и главен асистент в същия факултет. През 2011г.
придобива научна и образователна степен „доктор“ в научно направление 4.4. Науки за
Земята (Биогеография и география на почвите). От 13.03.2012г. заема академичната
длъжност „доцент“ в катедра ЛОПС на ГГФ в същото направление. Понастоящем доц.
Асенов е ръководител на катедра „Ландшафтна екология и опазване на природната
среда“ (бивша ЛОПС) и е главен редактор на Годишника на СУ „Св. Климент
Охридски“, кн. 2 – География. Кандидатът владее български, английски, немски и

руски език. Доц. Асенов е член на Съюза на учените в България – секция „Биология“, на Асоциацията на професионалните географи и регионалисти и на Българското географско дружество.

Наукометрични показатели и изпълнение на националните минимални изисквания за заемане на длъжността „професор“

Научните трудове на доц. Асенов са предимно в областта на биогеографията, фитоценологията, географията на почвите, ландшафтната екология, устойчивото развитие, биоразнообразието и природния капитал.

Кандидатът е автор общо на 97 научни публикации, според представения списък на всички публикации, от които четири са по конкурс за ОНС „Доктор“, 39 са по конкурс за придобиване на научното звание „доцент“ (в т.ч. 2 университетски учебника, две студии и 2 глави от монографии) и с 54 публикации участва в настоящия конкурс за придобиване на научното звание „професор“.

През последните 10 години е взел участие с доклади в 20 национални и международни научни конференции.

Участвал е в общо 11 изследователски и образователни проекта, разпределени както следва: 2 международни, 3 с финансиране по национални програми, 4 по линия на ФНИ – СУ, на два от които е ръководител, и два образователни проекта, финансирани по програма „Студентски практики“ – МОН. Автор е и на три научно-популярни публикации.

От 54 публикации, с които кандидатът се явява в този конкурс, една е приети за публикуване в електронно издание, с приложени уверения за това от издателя, 14 са самостоятелни, а останалите са в съавторство. Не са представени декларации за разпределение на авторското участие в статиите, поради което го приемаме за равностойно.

Авторската справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ показва, че по Показател 3 от група „В“ е представен един монографичен хабилизационен труд на кандидата по темата на конкурса, който е издание на УИ „Св. Климент Охридски“ от 2019 г. Сумарно в група „В“ кандидатът има 100 точки. Публикациите по показателите от група „Г“ са разпределени както следва: Показател 7 - 12 научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световните бази данни с научна информация; Показател 8 – 37 научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове и Показател 9 – 3 публикувани глави от колективни монографии. Сумарно по показателите от група „Г“ кандидатът има 591 точки.

Авторската справка за цитиранията по показателите 10-12 от група „Д“ показва, че 38 публикации имат общо 80 цитирания. Според нея, цитатите в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни токове са 22, а цитираните трудове са 10. Цитиранията в монографии и колективни токове с научно рецензиране са 16, а цитираните публикации са 11. Цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране са 42, а цитираните публикации – 17. Сумарно по показателите от група „Д“ кандидатът има 242 точки, като най-голям дял имат тези от Показател 10 – 110 т.

Според справката за научно-приложната дейност по Показатели 14, 15, 16 и 20 от група „Е“, кандидатът има общо 180 т. Той е ръководител на двама докторанти, един от които успешно е защитил дисертацията си, а другият е в процес на обучение. Кандидатът е частвал в два национални и два международни изследователски/образователни проекта и е автор на един университетски учебник.

Въз основа на представената документация по конкурса, можем да потвърдим, че мнималните национални изисквания за придобиване на научното звание „професор“ (чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ) са изпълнени от кандидата, като необходимия минимум от 600 точки е надвишен значително, въпреки някои забелязани малки неточности.

Основни научни и научно-приложни приноси

Основните приноси от научно-изследователска и научно-приложната дейност на кандидата, представени в Авторската справка за оригиналните научни приноси на доц. Асенов, са добре защитени в приложените научни трудове на кандидата. Те са свързани с развитието и усъвършенстването на принципите и подходите за биогеографска регионализация, с прилагането и усъвършенстването на методи за остойносттаване на екосистемни стоки и услуги, със създаването на ландшафтни карти в резултат на ландшафтно-екологични проучвания в различни територии, с изледвания върху различни елементи от йерархичните системи на биоразнообразието и в разработването на оригинален модел за съпоставимост на защитените зони от екологичната мрежа NATURA 2000 в граничните райони на България.

Научните приноси на кандидата се изразяват в следното:

- Защитена е тезата, че регионализацията на биогеографското пространство се основава на биомен принцип. Респективно, определянето на провинциите и техните граници, в т.ч. и в България, се основава на фитоценологичните съобщества на представените в тези провинции биомите чрез паралелно прилагане на хомологов и аналогов подход. Подчертана е ролята на биомите за запазване на биоразнообразието. Обоснован е самостоятелен биом на лаврови гори и храсти (*Laurilignosa*), извън биома на Склерофилните гори и храсти *Durilignosa*.(В – 3-1).
- Извършена е биогеографска регионализация на България с оценка на природния капитал на всеки биогеографски регион. Уточнени са границите между биогеографските райони на Дунавската равнина и Предбалкана, както и на границата между Източно Старопланинския и Тунджанския биогеографски райони. Защитено е мнението, че горите от източен бук в Странджа нямат инверсно разположение спрямо разположението на дъбовите гори там. Установено е, че естествените тревни съобщества в планинските райони на Западна България са разпространени единствено върху карни полета, където са запазени много реликтни видове. Приложен е екосистемния подход за да се анализира реалната и потенциална същност на природния капитал във всеки един биогеографски район. Установено е, че природният капитал на страната е в много добро състояние (Е 20 – 1).

- Изследвани са различни елементи от йерархичните системи на биоразнообразието. Представена е нова хорологична информация за 19 вида и подвида висши растения от флористичния район на долината на р. Места (Г7 – 01). Изследвано е ландшафтното биоразнообразие в Мала планина (Г8 – 18). Установени са взаимодействията между находища на инвазивни видове и такива на консервационно значими таксони в същия район (Г7 – 08). Защитено е мнението, че усилията трябва да са насочени повече към опазване на съществуващите видове, отколкото да се таи надежда за възраждането на таксоните Лазар (Г8 – 35).
- Извършено е предефиниране на фитоценологичните таксони от доминантния принцип към известните в България синтаксони, което допринася за по-доброто разбиране на хоризонталната и вертикалната зоналност на съобществата у нас (Е20 – 1).
- Аргументирао е въвеждането на информация за типовете местообитания в комплексния анализ на ландшафта с цел разработване на ландшафтни показатели за оценка на степента на антропогенно натоварване и за планиране на земеползването (Г8 – 22; Г8 – 23; Г8 – 32; Г8 – 33)
- Усъвършенстван е метод за условно остойносттаване на екосистемните/ландшафтните стоки и услуги в контекста на концепцията за природния капитал (Г7 – 03; Г8 – 01; Г8 – 17; Г8 -19; Г8 –26 и Г8 –27).
- Защитена е тезата, че балансираната равнопоставеност между иновативна икономика, социално равенство и екология, при запазване на количеството и качеството на екосистемните услуги, е възможна само чрез спецификация на фокалните точки на рефракция на екосистемните/ландшафтните стоки и услуги (Г7 – 02).
- Установени са конфликтите при земеползването и усвояването на природните ресурси чрез ландшафтно-екологични проучвания и създаване на ландшафтни карти, като индекса на хемеробност е интегриран в оценката на антропогенизацията на ландшафта (Г7 – 03; Г8 – 12; Г8 – 13; Г8 – 20).
- Извършен е анализ на биогеографския компонент в трудовете на акад. А. Иширков (Г8 – 34). Представено е изследване върху нови поддисциплини в областта на биогеографията и за тяхната роля в интердисциплинарните биогеографски изследвания (Г8 – 29; Г8 – 34).

Научно-приложните приноси на кандидата са:

- Регионалните изследвания във връзка със създаването на Балканска растителна база данни допълват описанията на растителните съобщества в България (Г7 – 06; Г7 – 12)
- Извършена е оценка на поддържащи (съхранение на органичен въглерод) и културни екосистемни услуги (Г7 – 05; Г7 – 11; Г8 – 31; Г8 – 05; Г8 –30; Г8 – 36; Г9 – 02 и Г9 – 03).
- Приложени са нови подходи за остойносттаване на природния капитал на дадена община, с което са демонстрирани конкретните възможности за устойчиво развитие на примера на общините Карлово, Чепеларе, Столична, Арилци и др. (Г7 – 07; Г7 – 09; Г7 – 10; Г8 – 01, Г8 – 03; Г8 - 04; Г8 – 06; Г8 – 08; Г8 – 16; Г8 – 17; Г8 – 19; Г8 –

27; Г8 – 28, Г9 –02). Извършени са ландшафтно-екологични изследвания с цел да се обоснове такса вход за три екопътеки в България (Г8 – 11; Г8 – 25).

- Разработен е модел за съпоставимост на защитените зони от NATURA 2000 в гранични райони на България. Извършен е сравнителен анализ на състава и структурата на растителните съобщества на хабитатен тип 91МО в България (Г8 – 04; Г8 –06; Г8 – 07; Г8 – 09; Г8 – 10; Г8 – 14; Г8 – 24; Г9 – 01).
- Доказано е практическото значение на връзката между земеделие, биоразнообразие и ландшафти (Г8 –21)

Считаме, че научните и научно-приложните приноси от авторската справка са защитени убедително в научните публикации и научно-приложните изследвания на кандидата. При това, те имат съществено значение за оптимизиране на природоползването, устойчивото развитие, мониторинга и управлението на околната среда.

Учебна, преподавателска и експертна дейност

Цялата научна и преподавателска карера на доц д-р Асен Асенов е резултат от работата му в ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Доц. Асенов преподава на студентите от редовна и задочна форма на обучение по десет дисциплини в специалностите „География“, „География и биология“, „История и география“, „Регионално развитие и политика“, както и в магистърската програма по „Ландшафтна екология и природен капитал“. За периода 2012-2019 г., доц. Асенов има средна аудиторна заетост от 537 часа. Той е автор на три учебника - „Обща биогеография“ (2001 г.) (с. 297), „Биогеография на България“ (2006) (с. 543), и „Биогеография и природен капитал на България“ (под печат) (с. 928), както и на 7 учебни помагала и пособия за средното училище.

Кандидатът е научен ръководител на седем успешно защитени дипломни работи, както и на две докторски дисертации. Член е на държавни изпитни комисии.

Експертната дейност на доц. Асенов включва участието му в научни журита за присъждане на научни степени и звания. Той е Главен редактор на Годишника на СУ „Св. Кимент Охридски“, кн. 2 – География и на изданието „Биоразнообразие на НП Рила“ (2015). Член е на редакционната колегия на един сборник от международна научна конференция (2015), както и на четири научни комитета на „Семиар по екология“ с международно участие през 2017, 2018, 2019 и 2020 г.

Забележки и препоръки

В документацията бяха забелязани някои технически грешки. В автобиографията на кандидата има неточности и противоречия с информацията в другите документи по конкурса. Например, сгрешена е датата на придобиване на НОС „доктор“. Вместо Диплома № СУ 2011-16 от 19.12.2011 г., е изписана дата 19.12.2013 г. Тази дата е сгрешена и в Справката за изпълнение на националните минимални изисквания по чл.2б от ЗРАСРБ, където датата на издаване на документа е 19.12.2001г.

Минималните национални изисквания за придобиване на научното звание „професор“ (чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ) са изпълнени от кандидата, като необходимия минимум от 600 точки е надвишен значително.

Предвид цялостната изследователска работа и преподавателския опит на доц. Асенов, бихме препоръчали той да продължи да работи за укрепване на капацитета на катедрата със специалисти в областта на биогеографията и географията на почвите.

Заклучение

От прегледа на материалите по конкурса и направената проверка **не са констатирани нарушения** по процедурата. Спазени са изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, както и тези на Правилника за прилагането му в СУ „Св. Климент Охридски“.

Изпълнени са минималните изисквания за замане на академичната длъжност „професор“ съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, съответно и на изискванията по чл. 2б от ЗРАСРБ., като превишава задължителния минимум за всяка от групите показатели В, Г, Д и Е.

Представената научна продукция за участие в конкурса е в достатъчен обем, на високо научно ниво, **съдържа научни и научно-приложни приноси** и не включва публикации представящи резултат от докторската му дисертация или от трудовете за придобиване на научното звание „доцент“. Не бяха забелязани данни за плагиатство.

Освен достатъчна научно-изследователска и образователна дейност, кандидатът има и управленски опит, в качеството си на Ръководител на катедра, както и съществена експертна дейност - рецензентска, съставителска и редакционна дейност, участие в изпитни комисии, в научни комитети на научни форуми и други обществени изяви.

Въз основа на тези заключения и на съответствието на документите по конкурса с изискванията на ЗРАСРБ, давам положителна оценка на представените за участие в конкурса научни трудове и препоръчвам на Научното жури да гласува „ЗА“ заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Биогеография и география на почвите“ от доц. д-р Асен Асенов за нуждите на катедра „Ландшафтна екология и опазване на природната среда“ в ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

30.08.2020 г.

Изготвил:

София

Проф. д-р Марияна Николова